

JARDINS I PARCS A REUS

IX I ÚLTIM

N tot jardí té d'haver-hi unitat, ço és, deu semblar fruit d'una voluntat constant, única i intel·ligent, donant així la sensació de la sola intervenció d'una mà asenyada. Aquesta sensació de persistir en el seu tot sense defalliments.

D'aquesta manera les diferents terrasses o parcel·les no semblaran ni arreglades a l'atzar ni fetes per diferenta mà.

L'unitat donarà gust a l'ordre i seny a la mida i treurà el regust del caprici i de la indiferència.

Hem vist que l'ordre, l'harmonia i la simplicitat són les qualitats podríem dir indispensables. Però, amb tot, això no és suficient.

Al vostre jardí té d'haver-hi aquell tret característic, aquell segell distintiu que el fan diferent de tots els que vos rodegen i del que posseeix el vostre amic, i l'altre, i l'altre. El vostre jardí té de tenir un caràcter.

Poc agrada contemplar un jardí que no tingui algun tret que el tregui de la monotonia, i fins l'arquitecte i jardiner paisatgista busca donar-hi una mica de varietat erigint-hi curioses runes, coves d'ermitans, templets de deesses clàssiques i altres construccions semblants, que, encara que haurien de condemnar-se com a coses fútils, no obstant, donen clara idea de la gestació del projecte. El mateix fi de donar-hi varietat i caràcter és causa de què s'hagin buscat i aplicat les diferències de nivell, formant així gracioses terrasses. Les tanques s'han

fet de parets, de marge o de boixos i teixos retallats, procurant sempre donar-hi una mica de caràcter.

S'ha de procurar donar al plànol la seva fesomia, essent rar trobar un jardí que no tingui un caràcter ben determinat.

Això va ésser precisament la causa de la extravagància dels antics retalladors i teixidors d'arbres.

Seria una equivocació ésser dogmàtic en aquesta matèria o creure que perquè un recó d'un jardí té un caràcter determinat han de quedar exclosos els demés. El món de la jardineria és prou ample i hi ha prou lloc perquè hi càpiguen tots els gustos, lo mateix per al que li agrada una terrassa plena de molsa ombrejada pels *faigs*, els fantàstics *teixos* retallats o el tranquil canal on hi canta l'ocellada, que dels que es deliten en les hermoses prades verdes, de suaus ondulacions o entre els reguerons que serpentegen pels boscos. Tots aquests poden trobar igual plaer en un ben dispost jardí, si aquest és apropiat a la casa i a l'emplaçament o si hi predomina l'estil arquitectònic, adequat a la cosa que rodeja, sobretot als voltants d'ella.

*
**

El caràcter deu estar matisat amb l'individual i el local.

El primer, si bé sembla fàcil d'expressar, es tradueix sovintment en una pretensió massa declarada de l'artista, en busca de l'èxit personal, descuidant quasi sempre el sabor de la comarca, el regust casolà que tant busquem els que estimem la nostra terra.

Veigi's, sinó. Comparem l'interès que en un viatge ofereixen les construccions noves i velles. Les primeres són banals, assemblant-se totes, degut més que a aquella

pretensió, a l'expressió que se'ls hi ha donat. Rarament els hi trobareu el regust de la comarca i de la terra. Cobertes amb mansardes fetes amb pissarres i de pendents pròpies per a països nevats, quan el nostre país, on rarament neva, permet l'hermós terrat de pendents suaus, la clàssica coberta de tenda àrabe, pròpia de països de llum. Per què això?

El facultatiu i l'artista executor deurien d'empapar-se bé de les costums, clima i configuració de la regió.

Si es tingués present la definició que dona Violet, l'arquitecte francès del segle passat, a *construir*, segur que moltes coses no es farien com se fan.

Diu : *Construir, per a l'arquitecte és emprar els materials en raó de les seves qualitats i naturalesa pròpies amb la idea preconcebuda de satisfer una necessitat (material o moral) pels mitjans més senzills (i lògics) i més sòlids, de donar a la cosa construïda l'apariència de la duració, de les proporcions convenients, subjectada a certes regles imposades pel seny i l'instint humà.*

Deu tenir-se en compte que el jardí no s'ha de dir solament amb la cosa, sinó també amb l'emplaçament d'ell mateix. Lo que va bé per una pendent d'un turó no hi va bé si es tracta d'un pla. Lo que diu al costat d'un edifici clàssic seria ridícul i fora de lloc al costat d'un de pintoresc.

Deu tenir-se present que el jardiner no és més que el continuador de l'obra de l'arquitecte. Casa i jardí són un mateix tot.

En resum: no es deuen seguir en aquest assumpte línies rectes; amb un bon seny es poden projectar i cuidar jardins d'estil apropiat i acceptable.

* *

La forma regular és, doncs, la convenient. Si la casa és petita, ella hi guanyarà aquella qualitat d'un plan senzill i precís exempt de capricis i d'amanerament. Si, pel contrari, la casa és gran, no semblarà com nascuda per un accident en mig de la natura, sinó que formarà un conjunt arquitectònic.

Deu fugir-se d'aquesta plantadissa d'arbres arreglats a l'infinit, quan no van

acompanyats de petites terrasses, fonts, monuments, en una paraula: d'una bona arquitectura de jardí.

Empleant hàbilment l'aigua i la vegetació, les nostres ciutats estarien més embellides que amb les avingudes i plantacions poques-soltes.

Imaginu-vos només els tres mil i *pico* d'arbres plantats en els nostres passeigs! Si estessin tots agrupats seria un veritable bosc. Mol més útil i agradable seria pel públic fer amb ells un parc que no pas aquests arreglaments d'arbres perduts en la pols i vent i exposats a les conseqüències d'una rabiosa espurgada.

L'enllumenament, seients, recs portadors de l'aigua per als arbres, aceres i delimitació del terreny, tot està desencaixat. L'ordre en els passeigs nostres ha desertat, forçós és reconèixer-ho.

En la creació de jardins públics no s'acostuma a tenir més sort que en els passeigs. Quan el terreny destinat a construccions o a eixamplis de la ciutat ha sigut quadricular i es desitja introduir jardins públics es deixen un o varis quadres sense construir i s'abandonen a la gràcia del jardiner oficial.

Quan es creu aixís posseir un jardí, és quan es té un quadre de vegetació rodejat de carrers que hi aboquen la pols, i on el vent i el soroll fan tot lo contrari d'un lloc de repòs i esplai, sobretot si les dimensions d'ell són petites.

Els antics jardins privats, avui lliures al públic, estan disposats de diferent modo.

Sinó estan rodejats de cases per tots costats, murs de regular alçada els separen del carrer o carretera.

En les velles ciutats hom sovintment queda admirat de trobar petits i íntims jardins tancats en el mateix interior dels blocs de cases, i molt més quan ni menys creia la seva existència abans de posar-se dintre d'aquell recinte.

Aquests són els veritables jardins de benefici pel propietari i veïns, tenint així més aire i més llum, a més d'una agradable vista. No és pas així en la nostra ciutat, on les cases donen a un pati estret, fosc i empestat, que de fet no són més que precons.

R. GUINART I CAVALLÉ